

ABONNEMENTS
Indochine Union postale
Un an... 8.000 Un an... 10.000
Six mois... 5.000 Six mois... 6.000

Annonces Légales
0.30 la ligne de 6 points sur justification
de 9 caractères quelle que soit la page

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI BỐ 291
Ngày thứ hai
25 Mai 1925

Tổng-lý: NGUYỄN-KIM-DINH
Chủ-bút: NAM-KIỀU

Le Courrier Indochinois

東法時報

MỘT TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BAO QUẢN

71, đường Mac Mahon, 71
SAIGON

Điện thoại (Téléphone)
50-324

GIÁ BÀN

Bán-pháp Ngoại-quốc
Một năm... 8.000 Một năm... 10.000
Năm năm... 40.000 Năm năm... 50.000

Đang in ấn báo phải trả tiền trước
M. NGUYỄN-KIM-DINH

Báo báo có việc bán báo hay là việc gì
mà không phải là việc gì

BẦU BAN DÒI NAY!

Thoạt mới viết bốn chữ đầu: «bầu-ban dòi nay!» thì có người bạn trông thấy vô vào vai tôi mà nói rằng: «anh gần quá đi mất! Ngày nay phong hóa suy-đổi, ai là chả biết, biết thì biết nhưng không có phương châm nào cứu nổi, khác nào như lúc nước lớn vô đề, đầu có đem cái gì ngăn-lấp lại, cũng chẳng thấm-thấp vào đâu, mà lại tốn công vô ích, thời thì phò mặc cho dòng nước chảy trôi, tới khi nước đã hạ bớt sức mạnh rồi, bấy giờ sẽ tìm phương ngăn-lấp, thì còn họa là được. Phong-hóa ngày nay cũng vậy, mà không cứu gì nước ta, nước nào cũng thế cả, mỗi khi thiên-đại tấn-cửu giao nhau, phong-hóa mới chưa được yên-thắm; phong-hóa cũ đương bị chán-nản; bao nhiêu nỗi đời - phong-bai-tục bởi đó sanh ra, như một trận gió cuồng, đi tới đâu đổ nát tới đó; như một làn sóng dữ, đi đến đâu tràn-ngập đến đó; sự-thế đã đến như thế, dầu muốn cản lại cũng không sao được! Mà muốn cản lại không phải chỉ ngồi mà thở vắn than dài, nào là «vợ-chồng dòi nay»; nào là «cha-con dòi nay»; nào là «anh-em dòi nay!»... Cũng là ngẫm những câu: «văn-minh Đông - à trời thấu sạch, nỡ để sang-thường đảo-ngược ru!» mà bỏ - cứu vãn-hồi phong-hóa được đâu! Đã bao lâu nay, các nhà trước-thuật, các nhà viết báo đã phải hao nhiều giấy mực, kêu ca về nỗi phong-hóa suy - vì, mỗi cá miêng, khan cả hơi, mà vẫn như những cái lều nhỏ trong khi gió bão; thả cái ghe nhỏ giữa dòng nước chảy; không những không có ích gì, mà gặp phải những kẻ vô-huýt - tánh lại báng-nhạo cho là «đạo-đức-già» là khác nữa. - Vậy thì cái vấn-đề «bầu-ban dòi nay!» mà anh sắp bàn đây, ý lại than-thở vô nổi nhơn-tâm hoán - cái phong-hóa đảo-điên đầy chớ gì! Thời bất-tất phải than - thở nữa; bất - tất phải nghị - luận nữa!...

— Phải, tôi vẫn biết như thế, than - thở cũng chẳng ích gì, song mắt còn thấy, tai còn nghe, thì trong lòng cảm sao cho khỏi nghĩ được. Vậy những người giao-du với ta hằng ngày, biết bao nhiêu là bầu-ban, khi chén rượu, khi chung trà, khi miệt-mải trong cuộc truy-hoan; khi du - thưng những nơi khoáng-lạc, đó là những bạn «chơi» đã đành! Nếu ta khước đi thì ra người hiền-tiêu không tiếp-thời, vậy nên buộc phải thú-tác qua - loa cho xong, những thứ bạn ấy chẳng kể làm chi, lại cũng có thể bạn, học-thức không phải không khá, tư - tưởng không phải không rộng, nói đến thời-thế thì tỏ ra là người nhiệt-huýt; nói đến phong - hóa thì cũng ra dáng ưu - thời; người ấy có đáng là bạn của ta chăng? Chắc ai cũng phải nhận rằng có; làm bạn với người ấy có khi nào phải hối-hận chăng? Chắc ai cũng quyết rằng không! Nếu quả như thế thì còn mấy ai

HƯỚNG TRUYỀN

Điểm trời mưa

Lần khi xem cái thái độ của giống vật có thể biết thời-tiết thay đổi thế nào. Người ta nghiệm ra rằng gà bơi đất hồi lâu là trời sắp có cơn mưa. Mèo lấy chân lau mặt luôn, chim đập cánh nhiều, trùng bò lên mặt đất, vịt kêu râm rì, cũng là chứng triệu sắp có cơn mưa cả.

Nhận hay là đã mất đất cũng là sắp có cơn mưa, mà đang độ mưa nhận lại bay lên cao lại là điềm gần đến lúc nắng ráo.

Một thư hồng biết hát

Một đây ở nước Mỹ, một cậu học-sinh trẻ tuổi trong khi đi du-ng ngoạn trong vườn Hoa-thành-đốn (Washington) đã tìm thấy một thư hồng biết hát. Hoa này giống như hoa tulip của ta, có lúc hát, có lúc nghỉ, tiếng hát thanh-lâm mà riu rít khác nào động chim oanh về lúc đầu mùa xuân.

Tin này đã truyền đi khắp nơi, ai nghe sự lạ cũng nô-nức đến nghe hoa hát, nên trong vườn bông ở Hoa-thành-đốn lúc này cũng đông người.

Ta vẫn tưởng hoa chỉ có sắc, ai hay hoa có cả động. Như thế ai mà chẳng yêu hoa, quý hoa.

Râu bắp đầu phải vô dụng

Ở xứ ta trồng bắp nhiều, mà ít ai biết râu bắp là một vị thuốc dễ dùng và thường dùng. Vậy thì nó chứa bệnh gì mà dùng thế này? Những người đau bụng đại, sưng bụng đại, đi đại ít, sưng mắt, nếu uống nước râu bắp thì dễ khỏi, thông tiểu tiện và tiểu tiện trong nữa. Người đau trái tim phát thũng cũng nên uống nước râu bắp.

Cách dùng: lấy một nắm râu bắp, chừng 30 grammes bỏ vào nồi đun sôi, rồi đổ vào ấm mà uống; uống mỗi ngày một lít, chẳng chẳng hại gì.

DÁ BANH

Ngày hôm qua, trời nắng tròn ngày, đường sá ráo khô, nên mới bốn giờ những người mộ cuộc đã banh tròn, kể đi xe người đi bộ, đều kéo lên sân Giadinh đầy đường chật nê. Hai hai mấy thầy ngồi bán giấy vào cửa xe cũng dưới tay mà không hay gì kịp.

Đúng bốn giờ rưỡi thiên hạ đã bao giấp vòng sân, có đủ dân ông dân bà, tây, nam, già, trẻ, khách. Ngồi ngó thiên hạ vung đu đủ vui, chẳng những đợi xem đấu cầu mới là sướng mắt.

Qua năm giờ, M. Daillan (Langsa) hoặc vô sân, lãnh sự là làm giám cuộc. Hai bên liền nhận bóng, Giadinh ở nhâm hướng đông, bị chói mắt trời lấy làm khó chịu. Hội bóng này có thay đổi vài người song đạo hậu tập với tướng thủ thành thì còn đồ y như cũ. Bên Giadinh sắp hàng ngũ như vậy, xem ra thể công kích thì hay mà việc thủ thành lại không mấy chắc:

Giống Xương
Giới II Trung Tả
Mạnh Thi Hoa Tả Tả
Mỗi có hai bên đấu trở lại nên đã coi ban hồ sơ. Đạo tiền phương Giadinh hết sức lo, làm tiền đem banh xuống cũng như nước bể bờ bên Anh không tài gì ngăn ngừa cho nổi. Nhưng mỗi lần bóng banh vào cửa thành Anh, lại gặp việc chẳng may, là banh chạy khếch cửa thành mà không lọt vô lưới. Có nhiều lần Mạnh nóng nảy và cũng một mình lửa banh rít vô thành cũng như Đon-hùng. Thủ đại nào định Đương song phải nhún nhường anh thủ thành đã ra được hết. Phải thì thấy kẻ của Mạnh chẳng lành, liền định ra thủ khác. Mỗi lần Thủ được banh đem xuống vừa tới trung-quân Anh thì cứ việc lỏng vô chứ không thêm lửa nữa. Thủ đã mạnh lắm, có ý làm cho anh thủ thành không dám bắt banh trước sao sau vậy; nhưng bạn

có cách: khuyển làm điều hay can làm điều dở cũng đã thấy ít có làm rồi! Nói đến đây lại phải than một câu cũ xi rằng: ối, bầu-ban dòi nay!

NAM-KIỀU.

PHẢI PHÊ-BÌNH MỖI DƯ'OC

Một hôm nọ vừa rảnh việc nữ công em lại đi qua thăm chị Lang-Anh vốn là bạn học khi xưa tại Nữ học đường và đang kiêm là một viên nữ-giáo. Hàn huyện ăn cần vào xong, chị Lang-Anh lấy một Tập chỉ nhai đó «Sư Phạm học khoa» lật ra khoản «Sư Phạm học khoa» (khoa thầy) và biên em xem bà ám tả thứ 59 bài này tựa là «Lâm-lãnh được phước». Em coi vừa dứt thì ngó sang chị Lang-Anh và bỗng nhiên ác cảm xuyên vào não em rằng: «Sao? em đọc hết bài này rồi mà em tưởng ra thế nào?» Em thử ra, tay thì buông xuôi «Tập chỉ» và đáp rằng: «Chị hỏi em làm chi, chị làm Cô-giáo tác nhien chị rờ sự can hệ của bài này hay em. Tốt hơn chị nghĩ ra thế nào, xin chị giải pháp cho em biết.» Chị Lang-Anh đáp rằng: «Này em, nói ra sự đánh trống động chèo bưng mây động rừng. Vì người Ông-bút văn quốc ngữ trong Tập chỉ này là một thầy trong ty Giáo-huân, nhưng không rõ thầy là tính bực nào mà dám lãnh phần trách nhiệm lớn lao thế này.»

Em hỏi: «Vậy chứ thầy đó tên chi vậy chị?»

Chị Lang-Anh đáp: «Mòng-xử-Hi em không biết hay sao?»

Em nói: «Đạ phải em nhớ lại rồi.»

Chị Lang-Anh nói: «Trong bài này có ý gì hay ở đâu lại vẫn khôi hài cũng chẳng phải khôi hài. Đây bắt tên rồi hay sao mà lại dùng «Thầy thông Xứ» «giáo sư» «xử» «thầy»...»

Em nói: «Em tưởng không là Mòng-xử-Hi, viết bài này trong Sư phạm học khoa cũng có khi ẩn hành nhiều bài tuyệt tác vậy.»

— Phải đó chứ, nhưng mà mấy bài hay đó có phải là M. H. viết đâu. Này em phải biết Tập chỉ này lộn lạo có

bài hay bài dở chẳng khác nào, một mớ án xà bàn vậy mà.

Chị càng nghĩ lại càng ngạc nhiên, và chẳng mình lãnh quyền Chủ-bút về văn quốc ngữ tác là phải ra công tập luyện quốc văn động án hành vào Tập - chỉ mà dạy dỗ trẻ em, chớ phải nào lãnh tiếng Chủ-bút cho có chứng miêng là cho có sự bô - tái gặp bài nào miêng là chữ quốc ngữ thì chép hết và ẩn hành cho đến đây trong Tập-chỉ. May mà gặp bài hay thì cũng xong chớ, còn rồi mà gặp bài dở thì trời-kẻ. Lại nữa nếu như mình cứ cứ thì gât gât cho rồi chớ đành dưng dưng nhắm mắt chép những bài truyện cũ xi mà ẩn hành đi ẩn hành lại thật là vô vị quá. Cái tập ấy bởi vì Sư phạm học khoa chẳng có ai là Tổng lý, Quản lý gì cả, phần việc ông Chủ-bút nào thì ông ấy làm. Mỗi tuần miêng có bài gửi ra cho ông Chủ-bút thì xong. Cái tập này quan Giám Đốc học chánh có rờ đâu, thế thì chừng nào Tập chỉ Sư phạm học khoa mới có giá trị?

Em nghe chị Lang-Anh giải pháp thiệt là xác đáng lắm mà thật em coi cái bài «Lâm-lãnh được phước» mà không thấy ý gì hay, lại viết lạc đề vì kết cuộc chẳng rõ vì tích duyên gì mà được phước.

Em lại nghĩ nếu như quí vị Thư ký và Giáo sư đọc được bài ám tả này và thấy Thầy thông Xứ, Giáo sư v. v. thì các ông cũng cảm thấy thế này. Sau đây em xin M. H. Chủ-bút văn quốc ngữ Tập chỉ Sư phạm học khoa hãy mua một cặp kiến cận thị, mà mang đến kiểm duyệt lại những bài nào đáng đăng thì đăng còn như cũn thì thì gât gât cho rồi.

Nữ sĩ: TRUNG-NGON.

Cuộc xô sỏ ngoài Hà Nội

Cửa hội dựng hình

CHIẾN-SĨ TRẦN VONG

Số 54.878 trúng 10.000 \$

Số 04.071 và 13.843 mỗi số

trúng 5.000 \$

Năm số sau đây mỗi số

trúng 1.000 \$

22.090 44.283 71.613 42.435 22.794

Mười số sau đây mỗi số

trúng 500 \$

46.863 07.825 12.008 70.134 47.993

44.606 27.679 21.249 45.027 25.802

Một trăm số sau đây mỗi số

trúng 100 \$

61.008 31.332 64.850 75.912 54.094

32.071 10.636 75.520 75.978 37.784

50.715 61.022 70.465 57.179 65.847

57.909 08.164 57.821 16.169 11.327

57.390 13.740 08.162 11.276 79.749

31.303 36.321 72.618 31.236 01.645

27.039 01.335 53.397 00.720 71.655

07.469 58.534 70.465 57.728 00.332

62.943 56.783 41.483 12.877 45.849

35.459 47.846 12.303 68.070 40.887

64.608 29.689 46.856 31.052 39.518

10.431 51.510 21.948 76.634 13.963

56.193 09.893 45.871 47.466 33.359

40.887 03.788 08.327 31.578 65.035

36.369 74.926 32.865 60.963 33.046

17.795 68.922 36.497 02.969 55.815

50.307 18.088 61.976 08.058

Nghe nói ông Tri - châu Bả - cao -

Tùng, ở tại Sóc-Giang trúng dạng số

độc đắc 10.000 \$ 00, còn hai số kế theo

mỗi số 5.000 \$ 00 thì ở nơi học bạc bán

ra và tại nơi nhà thuộc Blanc ở Hanoi.

Nếu vậy mấy số lớn đã về tay mấy

người ngoài Bắc rồi.

Roi hình cho trẻ nhỏ xem

Tại Guignol (ở góc đường

Blanchard và Marc Pourpre)

CHƯƠNG TRÌNH

Ngày 24 và 25 Mai 1925

1. Eclair Journal n° 17

2. Construction d'un fondre

3. 4. 5. Cavalcade de Saigon

6. Le sous-marin pirate (3e partie).

Doanh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)

tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Văn Đường

VIỆN HOÀNH.

